Barış Pirhasan

TARİH KÖTÜDÜR

İMZASIZ EL YAZILARI

ADAM

BARIŞ PİRHASAN

TARİH KÖTÜDÜR/İMZASIZ EL YAZILARI

ADAM

Barış Pirhasan

●

Tarih Kötüdür
İmzasız El Yazıları

ADAM YAYINLARI
©
Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Bu yapıtın birinci yarısındaki şiirler 1981'de *Tarih Kötüdür* adlı bir kitapta toplanarak yayımlanmıştır. İkinci yarıda "İmzasız El Yazıları" başlığı altında bir araya getirilen şiirler ise ilk olarak bu kitapta yer almaktadır.

Birinci Basım: Ekim 1985

Kapak Düzeni: Sait Maden

185.03.053.423.266

YAZIŞMA ADRESİ: ADAM YAYINLARI, BÜYÜKDERE CADDESİ, ÜÇYOL MEVKİİ, NO: 57 MASLAK-İSTANBUL
TEL: 176 20 30 (8 hat) TELG: ADAMYAY TELEKS: 26534 radio tr

Barış Pirhasan

•

Tarih Kötüdür
İmzasız El Yazıları

Şiir

ADAM

GENÇ BİR OZAN

genç bir ozandı
elinde kalem
ayın on dokuzunda
bir gül kentinde yarışma var
disk atacaklar, koşacaklar
genç bir ozandı
gelenler dinç ve çevik
o yorgun, ağır,
durgun bir nehre benzer

onun elinde kalem
paslı bir balta
bir kırbaç
hep sırtında şaklar
gül kenti uzak
yolculuk tek başına
onun elinde kalem
bir körün fırçası gibidir

ey esin perisi, ey bahar
ey Hıdrellez
bu çocuğu elinden tutun
bir ülkeye gönderin onu
onu bir başka kente gönderin

TARİH KÖTÜDÜR

TARİH KÖTÜDÜR

İşte gençliğimin şiirleri
İlk gençliğimin
Güzel şeyler
Deli saçmaları
Beceriksizlikler
Şehvetle titreyen parmaklarla yazmışım onları.

Bir çocuk için
En güzeli
Belki bütün yazdıklarımın en güzeli
Gövdemi ılık
Kirli
Pırıl pırıl bir havuzda düşlerdim
Göğsümde nilüferler
Su çiçekleri

Garip bir çocuk dediler bana
İçine kapalı
Güçlü
Onun koluna girerdim
Zayıflığı çekerdi beni
Acımasız pırıltısı
Geceleyin kendini sevmesi
Organları

Çocukluğumun şiirleri
Hepsinde umarsız bir çığlık
Zavallı
Traji-komik
Şanlı tarihim:
Ne zorbalar geçmiş beynimden
Ne haksız kıyımlar olmuş gövdemde
Kimler can vermiş hapisanelerde
Hangi sınıf egemen?

İlk şiirlerim
Alaycı bir göz
Kirpiklerinde tohum
Düzensiz patlamalar
Yaralı omuzlarım
Biri kavga türküsü
Acemi
Çığlık çığlığa
Yarım

Bütün bunlar şimdi geçmişte kaldı
Çocukken yazdıklarım beni yüreklendiriyor
Bir budala gibi
Yoksul bütün halklar gibi
Şaşkın bir el yazısıyla
Ayaklanmalar tasarlıyorum.

DÜNYA

Serin, siyah bir gökyüzü
Ne söyler altındaki çocuğa?
Yıldızlar alacakaranlıkta
Seher vakti parlayan bir yıldız
Ne der çakırdikenlikte koşan,
Yeryuvarlak hızında
Dönen kara çocuğa?
Evler ne söyler; çarkı yıpranmış
Ağır değirmen ne der?
Karşıcı köpekler ne söyler?
Ne anlatır akıllı sahipleri?
İnip kalkan değnekler
Neyi susturur böyle?
Boztepe'de, Hasan Boğuldu gözünde,
Jandarmalardan ırak konuşulan nedir?
Kim getirmiş haberi, yine kimi vurmuşlar?
Bütün bunlardan kadınlara ne?

Amca hızlı konuş duyulmuyor
Su sesi tıkamış kulaklarımı
Bağır dayı bağır
Hemşerim sesin duyulmuyor

"Biz gördük" diyorlar, "biz vardık orda"
"Ben görüp haber ettim" diyor kara karga:
"Ben jandarmalara iz sürdüm."
"Ben gördüm" diyor orman:
"Konuştum onlarla,
Kurtlarım, kozalaklarım huylanıp
Beni konuşturdu."
"Ben aydınlattım ortalığı" diyor güneş:
"Apaçık ortada kodum onları
Hedef oldular benim yüzümden,
Işınlarım kurşun taşıdı onlara."
"Ben açtım" diyor "yaralarını" bir sırtlan:
"Kuşluktan önce
Ayırdım etten eti, kopardım akışan damarları,
Kara kan durulmadan aksın diye toprağa."
Biz vardık, hepimiz vardık:
Avcılar, tazılar, tefeciler
Korkular, kalem efendileri, iğneli beşikler,
Örümcek tutmuş odaları büyük yapıların,
Karafatmalar, çalar saatler, tilkiler,
Biz vardık, hepimiz vardık orda.

Serin, değirmi bir gökyüzü
Ne söyler kıyısında ölen atlıya?
Dese ki: "Terkin boş,
Şimdi yılkıdır bindiğin al küheylan,"
Dese: "Aşsan denizleri, yelesini okşasan
Köpüklerin." Söylese bir türkü bulut gibi
Yumuşak, görkemli.
Bir ağıt yaksa vurulan atlıya
Zehir zemberek bir ağıt,
İçinde kahır, umut,
Öcalma sözleri olsa.
Yok. Doğa umursamaz gideni:
Bugün linç edildiği yerde bir muhtarın
Yarın beşik donatılacak.
Kartal haklı kınalı kekliği kapmakta,
Güneş doğmakta,
Orman gürültü etmekte.
Gelin biz yakalım ağıtları
Bir dağı kargışlayalım
Pençesini kıralım bir kuzgunun
Onaralım yıkılmış bir evi,
El ele. Yoksa doğa umursamaz gideni
Yenisini gönderir olsa olsa.

DENİZ

Yoldaşlarım...
Nasıl da sevdim onları
Onlar da beni sevdiler sanırım
Bu yüzden dalgın
Ve beceriksiz adımlarımı hoş karşılıyorlar.
Elimden geleni yapmıştım
Kimse söyleyemez kaytardığımı
Ama omuzlarımız birlikte terler
Avuçlarımız yanlırken ipte
Onların aklında hep İtaka vardı:
"Varalım, bir an önce
Toprakla buluşalım..."
Bakmayın savaşçı olduklarına, kimi marangozdur
Kimi baskı işlerinden anlar,
Çoğunun sevdiği kadın
Güzel bile değildir, cana yakın
Çilekeş ve soyludur yalnızca.

Yoldaşlarım!
Mavi mürekkep enginde kayarken neler oldu?
Kim kesti ufku,
Bulutları kim yolladı?
Canalıcı, karanlıklar ülkesi,
Sirenler,
Hele büyülü o sirenler kimin marifeti?

Serüvenleri anlatmaya değmez,
Bana düşmez o geçmiş günlerin
Türküsünü söylemek.
"Tepede ak bir bulut var.
Bak meltem başladı inceden, serin.
İşte bir kuş, belki göçmen, adını da bilmem ki."
Kaptanın gözleri ufka kenetli:
"Kara görünmedi daha.
Kim bilir ne oyun hazırlıyor bize gökyüzü,
Yeraltı cinleri."
Kara uzakta, İtaka daha çok uzakta.

Neden katıldım onlara?
Kal demişti bana bir sürü tanıdık,
Soy, sop, dost, akraba, arkadaş:
"Kal bak, buranın suyu güzel,
Kışları soğuk geçmez, kızları kıvrak, alımlıdır.
Birlikte yaşar, yaşlanırız
Acı çekmeden ölürüz, birer ikişer
Gömüverirler şuracığa."

Neden katıldım onlara?
Otobüslerin hızıyla başım dönerdi
Alnımda sıtma, sanrılar
Gözçukurlarımda açlık
Yüreğim çarparak geçerdim sokaktan sokağa.
Kulağıma çarpınca uğultusu büyük, kararlı dalgaların,
Sert dalgaların, yırtıcı dalgaların
Tutamazdım kendimi

Bütün bulaklarından emmek istedim toprağı
Katılsın istedim gövdem toprağa.

Gidelim, dedim sonunda, gidelim
Kim en kararlı, göze almış en uzun yolu
Gemilerden hangisi,
Bu mu? Hayır, bu bir savaş gemisi
Yolu kısadır. Bu, uzanacak yeryüzünün ucuna
Keşifler yapmak niyeti, gülünç.
Tanrı korusun, bir ticaret gemisi!

Ya bu tekne kimin?

Iskarmozları yağlayan bu çocuklar da kim?
Nasıl da çoklar!
Bu kalabalık kimi uğurluyor?
Bu şenlik, bu gözyaşı, bu çığlıklar da nesi?

Artık rüzgârın gürültüsünü anlatmak istemiyorum!
Halatlar nasıl gerilmiş, martılar nasıl üşüşmüş balık ölülerine
Kimler karşılamış bizi limana girerken...

Ana toprak, canveren toprak,
Su gözlerinden okyanuslar vareden toprak
Seni yoğurmaktı insan kardeşlerimle görevim
Oysa hep denizi anlattım onlara.

ÖLÜM DİRİM GÜNLERİ

Sözcükler yine
Işıltılı, şişman, ince, gülünç, acıklı
Kimi eski dost
Kimi kadın
Kimi yabancı.

Güzelim,
Öpülesi diller yuvarlanıp
Yuvarlanıp ses oluyor onlara
Ya ses
O nereden geliyor?

Bunu ben yazmışım
Bunu da
İnanılır şey değil bunu da ben yazmışım.
Kantinde çay içerken konuşuyorum
Gilindre'de dam üstünde sesim dolaşıyor
Söylev yerindeki:
O da benim.

Peki hangisi gerçek,
Gür ve binlerce
Binlerce akarsuya ulanacak olan.
İten güç hani?
Bu sözcükler gördüğüm taş yığınlarından
Okuduklarımdan, insan yüzlerinden
Boş ve anlamsız imgeler mi?

Çok az gördüm satırlarımın
Birini etkileyip sarstığını,

Gördüklerim de çoğu esrimiş
Boşalacak yer arıyorlardı.
Türkülerim, doğrusu en çok beni değiştirdi,
Beni koşturdu peşlerinden
Elimden tutup bir yukarı çıkardı.

Arıyorum titreşimin kaynaklarını
"Güzel" demeden
"Kavga" demeden önce
Hangi demirin hangi candamarı kestiğini.
Sesler değişik,
Anlam bağıl ve değişkenmiş
Olsun
Pıt pıt atan yüreğine inmek bir sürecin
Bütün bu çabalara değmez mi?

Ölüm-dirim günleri yaklaşıyor
Gövdemde gerginlik
En küçük halk birimlerinde kıpırdanmalar
Yönetenlerin beceriksizliği...

Türkülerim,
Ağır çamurlu çizmeler geçecek üzerlerinizden
Yarın pasaklı mürekkep lekeleri diyecekler size
Bunlar beni elden ayaktan düşürmüyor.
Duyuyorum dağlardan, köşebaşlarından, koğuşlardan
Duyuyorum odalardan, ciplerden, ırmaktan
Duyuyorum dışımda insan yüreklerinden, dudaklarından
Zorlu ve engin bir çığlık yürüyor dudaklarıma.

LA ESMERALDA

Kollarından vurulmuş paslı çiviyle
Çarmıhta dolaştırıyorlar Esmeralda'yı
Gözdağı olsun diye bütün halklara
Çarmıhta dolaştırıyorlar Esmeralda'yı

Adını çaldılar bir köylü kızdan
Bir çiçekten çaldılar adını
Sürdüler karanlık bodrumlarına
Yoldular kanatlarını

Çaldılar rengini And dağlarının
Doruklarına yağmış süt beyaz kardan
Dikenli tellerden urbalar dikip
Gerdiler sırtına cüzzamlı yelken

Kaldırdılar sabah uykularından
Böldüler binbir direkli düşlerini
Tırmanıp kirli insanlar küpeştesine
Astılar ozanın kanlı bileklerini

Açtılar yarayı bir usturayla
Dolarla tankla açtılar yarayı
İşte sunuyor kancı korsanlar
Halklara bir katil gibi Esmeralda'yı

Elleri oysa Esmeralda'nın
Temizdir bereketlidir
Ya tohum saçar tarlanın birine
Ya su gözünden tohumlar devşirir

Sesi güleçtir Esmeralda'nın
Yel vurdukça saçları türkü söyler
Dostlarıyla başbaşa ekmek yemek
Kitap okumak ister

Evleri vardır Esmeralda'nın
Bütün işçi evleri gibi
Çöreklenmiş çatısına Pinoçe
Yağmalanmış küçük yoksul mutfağı

Dinleyin sinsi hışırtısını
Yaklaşıyor bize de yılan tekne
Suçluların suçluları sırıtır
Salhaneye dönmüş güvertesinde

Ve işçiler, gencecikler, analar
Koşuyorlar rıhtımlara, doklara
Bu gelenler dostu Esmeralda'nın
Görevimiz, taşlanacak Esmeralda

Taşlanacak ağaracak yine süt
Taşlanacak zorbaların gözdağı
Taşlanacak gülsün diye gökyüzü
Taşlandıkça kurtulur Esmeralda

BİR MEKTUPTAN BÖLÜMLER

Korkunç haberler geliyor sevdiğim ülkenden
Seni tanımasam
Böyle sarsılmazdım
Fotoğraflar, gazete başlıkları
Televizyon ara sıra
"Türkiye..." dedikçe kanayan
Bir ünlem, bir soru kafamda.

Ölümle diz dizesin
Mektuplarında o beni kızdıran
"Politik tavrı"nı koru istediğin kadar
Satırların arasında kan
Kemik ve gözyaşı
Üç yaşındaki oğlundan söz ederken bile hüzün var.

Bir direnişçiydi babam, komünistti
Savaşın sonunda yakalamış Naziler
Gördüğü işkencelerden bir gün bile söz etmedi
Kampta nasıl direndiklerini annemden dinledim
Nasıl haberleşirsin?
Nasıl titizlikle korursun iskeletini?
Neden bir avuç suyu özenle sürersin tenine?

Gençlik örgütüne on altı yaşında girdim
"Eskiler" bize garip gelirdi biraz
Delifişek kızlar, oğlanlar
Akıl almaz bir sevinçle koşardık mitinglere
Toplantılara
Sanki hep devrimin şöleniydi yaşanan
Marşlar, bayraklar, flamalar
Ve ciltlerle kitap, ekmek, su gibi
Sevişmek gibi...

Nerelerine dokunmalı bu ülkenin?
Dünyanın neresinden girmeli candamarına?
Bana devrim gecikmiş gibi geliyordu
Daha durgun bir genç kızdım artık
Evlendim
İki çocuğum oldu
Sonra ayrıldım, çocuklar babalarında şimdi.

"Kendini anlat biraz" diyorsun son mektubunda
Sıcak kumun üstünde
Saatlerimiz vardı
Ve cıvıl cıvıl sokaklarında o güzelim adanın
El ele verip gecelerce yürüyebilirdik.

Şimdi bir karış kâğıt içinde sıkışıp kalmışız
Arada bitip tükenmez bir harita
Şaşarak, durmadan şaşarak baktığım.

Ölümle yan yanasın
Süngüler, dikenli teller birikiyor
Mektuplarını sakladığım kutuda
Ayrılırken verdiğin küçük oymalı kutu
Direnir gibi duruyor onlarla iç içe
Mutluluğun, birbirine değen
Ellerin simgesi bu kutu
Ama yaklaşan, devrilip gölgesini bırakan
Şu günlerde
Hem de acının, ayrılığın simgesi.
Kaz adımları, derinden gelen homurtular
Gece bastırınca insanlara kıyan
Kara gölgelerle doluyor odamın içi
Senin yanında olduğumu hissediyorum
Aynı tehlikelerin üstüme geldiğini
Aynı umutla savaştığımızı
Ülkemizin mutluluğu için.

Ve yoldaşlarımla Türkiye'yi konuşuyoruz
"The... of Turkey" gibilerden bir kitap geçirdik ele
Saçmalığını bile bile okuduk
Bir şeyler öğrenebilmek, bir şeyler katabilmek...

Bize güç veriyorsunuz!
Bu garip sözümü iyice düşün
Her şeyin çözülüp dağıldığını
Sokakların işsiz gençlerle, çocuklarla dolduğunu
Sersem bir müzikle savrulup uğuldadığını yığınların
Ayrışan, kaynayan bu topraktan yeni filizler fışkırdığını
Tanıdığın yepyeni insanları anlatıyorsun.
Güçlünün güçsüz, doğrunun yalan olduğunu
Kayıp gittiğini bastıkları toprağın altlarından
Küçük evlerde mutluluk ve güven kalmadığını
Yüzüne yeni renkler düştüğünü insanların
Bir yaman kargaşanın dil tanımaz
Şiirini anlatıyorsun.

Çıtırdayan, gürleyen bir yangının
Kıvılcımları gibi birikiyor yazdıkların
Savaşın! Bütün oyunlarını bozun!
Sevginin tomurcuklanacağı bir toprak yaratmak için
Isıtmak, tutuşturmak için yüreklerimizi
Ateşin gözünde inanç ve gelecek
Kardeş insanların sıcacık birliği var!
Yıkılan küçük mutluluklar: Onlar yoktu zaten
Gözbağları, avuntular
Aldanış ve isyan vardı!

SALACAK

KORKULAN

Yıllarca oynadı, sevişti sözcüklerle
Öpücükler sundu onlara, gözyaşları
Bir oyun, kulaktan kulağa
Gecenin köşesinde.

Zaman daracık urbalar gibi garip
Küçülerek değişti durmadan
Sesler, damakta kalan tad
Sertleşip bağnazlaştılar

Kısır bir kadının yorgunluğuyla uzandı suya.

GÜVERCİN KIZ

Yazlık sinemada
diz dize oturmuştuk
cin gibi bir kız
avuçlarımızda transistörlü radyo
fısıl fısıl fısıl
umurumuzda değil filmde kimin
kimi neden öldürdüğü
kalabalık karanlık ağaçlı yolda
eve sürüklenirken sıcak
avuçlarımızda
radyo eriyip gitmişti çoktan.

Herkes kendi evinde yatmaya gittik
"güvercin kız" diyordum
nerdeyse ağlayarak
üstüme gömleğime ellerime
döktüğü ılık tüylere bakıp.

KUMSALDA

Rüzgâr çok uzak
Bir kara parçasından
Bir avuç toz üfürdü

Serinlik
Uyku
Hüzün getirdi

Rüzgâr
İrili ufaklı
Simgeler yüklüydü

Cadı kaynarcası
Maymun parmaklarıyla
Evler boşaldı durdu

Kumsalda saç
Kirpik
Çalı
Yoldu kopardı

Yüklenip uzak bir
Kara parçasına götürdü.

SALACAK

İçkinin getirdiği sözcükler vardır
ateşli, alabildiğine derin
klasik anlamıyla umarsız kalır insan
sesini döktüğü her kalıba inanır
ardından gözyaşları
yüzünü bir giysinin kıvrımlarına gömer
sarsılırsın
bu çerçeve içinde herkes
ikili duyguların etkisi altındadır.

Yaz günleri...
yoğun gecenin büyütülmüş
grenli fotoğrafı işlenir
haftalara
ne deniz
bereketli düş tarlası
ne konuşkan gökyüzü
şiir sandığın
sinirli bir parça kâğıt
bir de Salacak demişsin adına...

MARTILAR

Kar yağınca
Benek benek rüzgârlar
Haydarpaşa kuşluğunda

Güvertelerden
Bayıltırlar suya bakanı
Karanlık suya

Deniz gökyüzüdür
Kara bulutlar
Dalgalandıkça

Kuşlar alçalıp durur
Çatlayan bir bulutsun
Konuverirler sırtına

KÜÇÜKSU İSKELESİ

Boğazın
En yalnız
İskelesi
Meliksu
Nereden
Buldu Barış
Bu ismi

Derinden
Kemer yolunda
Bir Selçuk minaresinden

Evinden
Kalın
Pırtık
Tarih ciltlerinden

İlkokulda
Yazdım deyin
Bu şiiri

Olmadı
Olmadı paslı parmaklık
Bıkkın biletçi
Suskun çocuk

Hoşçakal
Küçüksu
İskelesi

1942 YAZI

Daya kulağını bir deniz kabuğuna
Kumsalın ak sarıklı ihtiyarı
Anlatsın sana bezirgânların savaşından uzak
El değmedik bir duygu kalmadığını
Dağdan inen yel
Köpüren gemi
Delikanlının terli gövdesini
Desin ki tanrılar sofrada bölüşmekteler.

Anlatsın kumlu sesiyle:
"Kapandı bir kapı
Saçları dağınık çilli çocukları
Çekip götürdü sinirli eller
Aşkın yerini hastalık aldı."

ELVEDA ÇENGELKÖY

Gönlümün bir parçası
O evde kaldı. Üzgünüm
Yastıkta dinlenirken güzelim beyin
Ey utangaç güneş
Işık tutmuş su
Usulca örttüm kapıyı
Merdivenleri indim
İndim içimden bir yokuşu.

KARIŞIK ŞARKILAR

KIMILTILAR DÜŞESİ

...onun tozlu alnından, memelerinden doğduk
çatlayan kasıklarından, baldırlarından doğduk.
Kımıltılar düşesi büyük bir dağa benzer
Çelik çomak oynayan ufaklıklara benzer.
Gök gürler: Kımıltılar düşesi uyanmıştır.
Yağmur yağar, kımıltılar düşesi ıslanır
Yel eser onun saçlarını savurur
Buz tutar bütün gölleri donar
Kımıltılar düşesi buzun altında yaşar
Yaz gelince balık olur
Kış gelir yorganına sarılır
Yücedir
Görkemlidir
Her sorunun yanıtını bilir
Bir pericik ondan hesap sorar
Onu bacadan uçurur
Yağan kurum kımıltılar düşesini boyar
Yaşlılar onu arar
Gençler onun peşindedir
Şu bitirim onu kovalar
Bacaklarını ürperten kımıltılar düşesidir
Kasıklara sıcak bir yel üfürür
Sertleşen organlar onun buyruğundadır

Seyiren gözleri o anmıştır
Tavşan deliğinde gizler bulur
Bıyıklarını oynatır
Tren kazalarından sorumludur
Petrol şirketlerini millileştirir
Tramvayda kız sıkıştırır
Kusurludur
Zayıf yanları vardır
Çay ister
Aç kalmaya gelemez
Çabuk susar
Çöllerden nefret eder
Devecibaşıdır
Üşür
Düzensiz bir cinsel yaşamı vardır
Motosikletin ön demirine oturur
İster ki sırtında çelik kaslar olsun
Sıcacık et ister
Kükürt kokusuna dayanamaz
Bir genç kız köyünden kaçar
Gece bir ağıla sığınır
Kımıltılar düşesi saldırır ona
Pantolonunu yarım sıyırır
Yaralanan kızın gözlerinde dolaşır
Saçlarını dudaklarına sokar
Gidip bir yalıya yerleşir
Acı çekmeyi özlemiştir.

Savaşlar çıkartır
Ölenlere ağlar
Kilisede tanrıya yakarır
Kımıltılar düşesi tanrıya inanmaz
Dikkafalıdır
Et çişini derken yüzü kızarır
Gülerken dişlerini gösterir
Adama terini koklatır
Koltuk altında günler kısalır.
Kımıltılar düşesini her yerde görüyorum
Hizmetçinin yüzünde görüyorum
"Budala"da kımıltılar düşesi var
Nâzım Hikmet kımıltılar düşesine tutkundur
Emile ona benzer
Saçları sarıdır
Bıçak gibidir
Bir damarı vardır
Su yolları, kadınları, körükleri vardır
Ona dayanamıyorum.
Kımıltılar düşesi seni seviyorum
Kımıltılar düşesi beni kaçır
Kımıltılar düşesi küçük bir kız değilim artık
Kımıltılar düşesi her şeyim sana armağan
Bu şiir sana armağan

BARBARLAR

Göz büyür bebekler kutba uçarlar
Ta oralarda
Kirpiklerin bataklığında
Tuzlu ipince
Barbarlar
Üreyen gözün altında
Hiçbir şey yapmazmış gibi sade
Bütün gün bulanık suyu taşlarlar
Kadınlar toprakla bütün
Mızraklar yağmura eş
İki dudakla yudumlanır dereler
Köpüren ırmak
Yeraltı sularında
Kaldırım boylarında
Izgaralardan dökülen
Kükreyen barbarlar
Kimi geçirmiş meşin ceketini sırtına
Kimi çözmüş bütün düğmelerini
Kasılırken sinirli ve sabırsız
Gevşerken egemen ve alaycı
Aklın usturasından yılgın
Gizli dinler meraklısı.

Göz büyür yükselir hanlar
Büyür baş göğsün üstünde
Yumuşak
Damarlı
Gövdeler minicik
Ve motosikletleriyle barbarlar
Dümdüz yağlı saçlarında tüyler
Kaslarında çıngıraklarla
Göbeklerinde cami kubbeleriyle
Kasıklarından fışkıran minarelerle
Pörsümüş memelerine sokakların
Saplanan parmaklarıyla barbarlar
Köylerinde sessiz, anaerkil
Kent kapılarında kızgın, yırtıcı
Tarihin anahtarıdırlar
Uygarlık ürünlerine yeniktirler
Bir bakışta görünür güzellikleri
Düzenli solukları
Geniş döl yatakları
Fokurtusu duyulur yumurtalıkların
Göz çatlar bebekler ekvatordadırlar.

KARIŞIK ŞARKILAR

I

Tanımadığım bu müzik
Üzdü beni
Yaralı yüreğimi
Kimselere görünmeden
Bahçeli, ıhlamur kokulu
Vapurlu bir üzüntü
Sıcak bir güvercin
Islak kara gözlü

II

Erdal Alova
Sana dizeler yazıyorum
Beğendirmek için
Az önce anlattıklarını sana
Yeniden
Anlatabilmek için:
"Köşk... yalı...
Hayatta hiçbir şeyi geri çevirmediğim gibi...
Hem yitecek bir şey yok
Kazanacağım koskoca bir gece var...
Ödün vermeyeceğim...
Tutuklanırsak
Babası avukatlar tutacak
Şimdi votka koy bana!"
Kalkanlar tolgalar kuşanmış serçe yüreğini görüyorum.

III

Bunu andıran bir şiirime İsmet Özel
Gizemsel demişti
Ama anlamıyordu
Bu şiir
Nasıl gizli değilse açıksa
O şiir de
Gizemsel değildi

IV

Sevgilim... sevgilim...
Saklamalıydım bu sözcükleri
İmbiklenmiş duyarlıklar, simgeler, mecazlar
İpek fularıyla teşbih-i belî
İnce saz tecahül-ü arif makamında
Ve aşk
Asfalt boylarında
Kusmuklar içinde
Çilli birhoş kokulu
Yazlık sinemada el ele el ele el ele
Azar işitmiş bir aşk, büyümemiş,
Dudakları aralanmamış,
Davullar dümbelekler kızdırılmış külhanlar içinde
Kurna... bebek... dört çift meme...

V

Tren kalkarken bir avuç üzümü dişleyerek atlayan çocuk
Sen herkessin
Treni kaçıran yaşlı kadınsın
Ana rahminde Yusuf'sun Züleyha'sın
Burnu büyük ve pütürlüsün
Saçları kazınmış kanlar içindesin
İstanbul kurbanlarındansın
Stadyum kalabalığısın
Hep bir ağızdan hıçkırıklarla ağlıyorsun
Ağlarken gitgide bana benziyorsun
Yükselip alçalırken bana benziyorsun
Çizgilerini sertleştirirken bana benziyorsun
Yağma günleri kılıç sallarken bana benziyorsun
Yaralı, saçlarına kan bulaşmış, ürkmüş bir kadına su verirken
bana benziyorsun
Her geçtiğin sınırdan sonra derin bir nefes alırken bana
benziyorsun
Köşebaşları jandarmasız bir ülke aranırken bana benziyorsun
Buzlu buharlı köpekler kuşlar içinde okyanuslardan gelen yel,
serin yel, lodos yel yüzüne çarpıp coşkuyla hıçkırtınca
bana benziyorsun
Kenef kapılarında arsız ve şehvetli
Büyüklerin yanında asık suratlı
Karanlık çocukluğunla bana benziyorsun

Seninle birlikte canlıların fiziğin kumun elektrik yüklü
parçacıkların enzimlerin çekirdeklerin büyük çelişkisini
yaşıyoruz
Minibüslerin hızla tükettiği geniş yollar
Rüzgârda kavaklar gibi dalgalanan otoyol köprüsünde garip
bakıyorsun uçuşan saçlara tüylere bayraklara ak
çamaşırlara bana benziyorsun
Daracık bir sokakta bir gece vakti birden bana benziyorsun
Güneş bulut ve cam bana benziyorsun

VI

Mavi deniz
Artık şiir yazamıyorum
Ne de uğraşmak geliyor içimden çetin sözcüklerle
Mavi deniz
Seni anlatmak istiyorum yeniden
Bardaktan
Dizginlerimden
Özgürlüğümden boşanırcasına
Mavi deniz, lacivert, içli deniz
Köpüklü yaz denizi güneyin Kaş'ın Kemer'in Gilindre'nin
Hannup ağaçlarından dökülen şurubu
Öğlen esrikliğini onun
Bağda ve topraktaki zehir kokusunu
Anlatmak istiyorum.
Karşımda camın dışında uzun
Mahzun çamlar ıhlamurlar
Güz yeli yemişçesine ağır
Ağır sallanıyorlar.

VII

Yakınmak yersiz
Ne yapsak ulular kocalar
Birleştirsek ovadaki boyları
Sürüleri bir çitle çevirsek

Ama düzenli ordu
Yola çıkmıştır çoktan
Tahta beşikleri ceviz,
Kıl çadırları keçi yapacaklar yeni baştan.

VIII

Bir şiir
İnsana çok yardım edebilir
Isıtmaz
Karın doyurmaz
Eve döndürmez
Sevdiğine bile kavuşturmaz adamı
Yine de çok yardımcı olabilir

Kim istemez derdini anlatmayı
Hem derdini söylerken insan
Komşuyu da ağlatır bazen

Hepimizde yürek yarası

IX

"Karışık Şarkılar"
Koydum bu şiirlerin adını
Şırak kırbaç sesi
Kaset sesi
Ne derseniz
Bir kapıya çıkar
Tıpış tıpış
Uygun adım
Süklüm püklüm
Dinç kavgacı çevik atılgan beceriksiz akıllı
Sıraya girdiler birer ikişer
Ne güzel dolaşıyorlardı
Kimi kız tavlamaya çalışıyordu yiğitliğiyle
Kimi gözyaşı döküyordu sevdiğine
Kavgaya tutkundu, sinirliydi
Kimi nerde bir su birikintisi görse atıyordu kendini
Oynuyorlardı güneşleniyorlardı
Adları sanları yoktu
Yeryüzü cennetindeydiler
Acılar içindeydiler
Geçim sıkıntısına düşmüşlerdi
Aşk derdine düşmüşlerdi
Bıçak oynatıp içeri düşmüşlerdi
Dev bir saç örgüsüyle oynuyordum gündüz gece
Sabahları dev bir pırıltıyla yükseliyordum yattığım yerden
Geceleri dev bir ağartıyla çöküyordum olduğum yere

Ayın ışığı dev örgüyü tel tel maviyordu
O zaman düşündüm, bu kadar çeşitli değişik uyumsuz çalgı
kullanmayı
Boğuk bir sesle kişilikli fakat yanlış şarkılar söyledim
Türküler birer ikişer sıraya girdiler
Vitrine çıkmak akıllarına bile gelmiyordu
Adlarını karışık şarkılar koydum...

İLK BASAMAK

KILIÇ ARTIKLARI

I

Çadırları topladık bir akşam
Aklımızda yağmalanan küçük evler
Öpücüklerle ısındığımız kış geceleri.

Atlılar
Gözden yiteli çok oldu
Beşiklerin üstüne küçük
Beyaz taşlar diktik
Ve ağladık.

"Boynundaki ırmağa bir gölge düşmüş
Sularında açan çiçek
Artık yemiş vermeyecek."

Atlılar görünmez oldu.

II

Yüzün de görünmez oldu
Sadaklarımıza sinmiş kokusu teninin,
Yarışı önde bitiren gövden
Av günleri kılıcının gölgesi
Kaynaklardan taşıdığın bengisu.

Korkuyu tatlı bir masal yapardı sesin
Yorgun bakışlardan efsaneler kurardı
Bir mızrak taşırdı parmakların
Kıyısında ceylanların söyleştiği subaşı.

Ateş yakmayı unuttuk
Güneş tanrı bizi unuttu
O yiğidin okuduğu şiirler
Şimdi uzun bir yolculuk oldu.

III

Nergis

Issız bir derenin aynasını çalmıştı
Oyunlar oynuyordu çoğaltıp gözlerini.

Onu hoş görürdük
Büyüleriyle,
Bizi kurtaracak tılsımlı sözcüğü
Bir gün bulur diye

Ah çocuk!
Bir tayın ardına düşüp
Dönmeyivermişti
Sonra duyduk ki
Issız bir derenin başında
Alımlı bir fidan olmuş.

IV

Yaşlı bilicimiz
Gördüğü kötü düşlerle ünlüdür
Dün gece denizin kara ulaklarından söz etti
Bir boğaz kentinin dar sokaklarından

Son sözleriydi bunlar
Sabaha karşı gömdük onu.

V

Aşevleri, panayırlar, kestaneciler, zeytin tüccarları
Yeşile vurulan sinirli fırçası köpüklerin
Sert bir rüzgâr.
Gülkurusu gömleğiyle bir delikanlı.
Sabah olunca
Yine dalgaların beyaz hırkası
Esen yel
Yaprakların uykusuz hışırtısı
Sırtında gülkurusu gömleğiyle
Sağır atlısı boğazın
Uzakta
Sulara çok yakın.

Düşlerimizden hep bu bakışla uyanıyoruz
Yeni ve sonu gelmeyen bir düşe dalmak için.

KAPALI GÖL

Bir göl yanına vardım
Aynasına eğildim
Dedim: Bir yudum su ver
Dedi: Çok uykusuzum.

Küçük bir dere oldum
Dağa çıktım hız aldım
Gölün yanına vardım
Gözlerini kapattı.

Geceden yıldız çaldım
Kıyısına uzattım:
Neden verdin bunları
Benim içim tuz dolu?

Soyunup kuma yattım
Eğilip göle sordum:
Benimle ağlar mısın?
Dedi: Çok uykusuzum.

KUMRULAR

Görülmemiş bir sonbahar, kumrular hu hu der
Balkon yüksek, sarmaşıklar sarkar, uzar, gider
Kumrular hu hu der.
Bahçede ay göllenmiş, çit böğürtlen dolu
Işık sızar perdelerden,
hu hu kumrum hu hu
Bu ev bu sokak kapısı, peyke, kerevet
Hepsi sessiz, unutulmuş
Bir yolculuğa çıkılmış
Hu hu, hu hu, konuş, hu hu
Sen de öt kumrularla, usulca öt hu hu.

"Kumrular" ile "Bombalar ve Kumrular" Ezra Pound'un "Ancient Music" adlı şiirinden yaptığım uyarlamalardır.

BOMBALAR VE KUMRULAR

Bambaşka bir sonbahar, kumrular hu hu der
Balkon yüksek, dallar uzun, bombalar gürler
Kumrular hu hu der
Peyke çürür, lamba söner, çit böğürtlen dolu
Bir bayın uyku vaktidir
hu hu kumrum hu hu
Hu hu, hu hu ne uykusu
hu hu bu gündüz uykusu
Konuş hu hu, hu uyan hu hu
Ya katıl kumrulara usulca öt hu hu.

ESTETİK

Dağları seviyorum, bayır aşağı akan
Suları, kıyısındaki otları, otlarda öten
Çakıllara karışan böcekleri.
Ovalar beni dingin bir dalınca çekiyor
Onların tekdüze yeşilini seviyorum
Bu yeşile gelincikler karışıyor.

İnsan gövdesi!
Sıkıntının koltuğundan kaldırıp
Yeni kentleri dolaştıran omuzlar
Kıvrılıp bileklere uzanan deresi
Parmaklar — onların rengi

Sonra saçlar terli bir yüzü gölgeliyor
Sonra bakışlar buluşuyorlar
Tarih onlara yer veriyor.

AÇIK KAPI

Karşısında yitik uygarlıkların...
Donuk mermer, köşetaşı, boz dikenler
Çocuk ellerle yonttuğumuz tanrı

Yolup ağaç kabuklarını suya fırlatır
Uzun saçları çıplak sırtını
Bir kez daha çıplatır
Uçup gider yırtıcı kuş,
Ak duvardaki pıhtı,
Kentin yargıcı, ordusu, adak taşı
Bırakıp kırık koluna tanrının
Gözyaşlarını.

Güzellik bağışlatır — doğanın
Biricik anlamıdır insan,
Deniz nasıl maviyse, su serin
Düşler bu çeşitlilikçe engin
Öyle sıyrılır tarih tutsaklığından.

GARİP BİR SAVAŞ

Önce tanklar geldi,
Cephede yerlerini aldılar.
Öncü birlikler çoktan keşfe çıkmışlardı,
Az sonra telsiz bildirdi roket hedeflerini
Tantana başladı.

Onca transistör, havan topu, er
Bir komutla
Mızrak oluverdiler.
Toprağın çeşitli yerlerinden
Kopup gelen sürüyle insan
Başladı acı çekmeye.
Kırıldılar, yırtıldılar, parçalandılar,
Kalanlar adım adım, hendek çukur
Kararlaştırılan kente ilerlediler.

Bir asker vardı ki aralarında
Bozmakta savaşın ciddiyetini
Saçları taralı, üstü başı temiz pak
General oldu
Yönetti birlikleri,
Pilot oldu bir ara,
Sonra bir miğfer geçirip
Çatışmanın en civcivli yerine seyirtti.

Anlaşılan bu mehmetçik şerbetliydi kurşuna
Şarapnele, alev makinasına, el bombasına
Ast üst tanımadan büyük bir zevkle
Dolaşıp durdu, yorulmak bilmeden
Siperden sipere.

Kent alınıp erler dalınca sokaklara
— Sıkılmış olmalı oyunun tekdüzeliğinden —
Bir makinalının önüne attı kendini.
Kanlar içinde düşüp çamurlu yola,
Seyretti yattığı yerden
Savaşın gidişini.
Önce arkadaşları, sonra bir kamyon,
Sonra koca bir tank geçti üstünden,
Donuk gözlerinin ardında keyiften kımıl kımıl
Gözledi parçalanırken gövdesini
Pike yapan uçakları
Kenti boğan sisi.

Tarih bu, yazmaya adam gerek.
Eylemi ölümsüz kahramanların.
İşte İstanbul. Burçlar, bayraklar,
Asılı topuğundan bir serdengeçti
Arka planda ticaret ve rüzgâr.

ÖLÜLER

Patara'ya gittiler işte.
Ölçeği belirsiz haritalar, fotoğraf makinaları,
Mantar güneş şapkaları.
Gün doğmadan oradaydılar
Tan Tanrı geldi sonra, minik düğme çıtırtılarıyla
Mercek, büyük gözler işledi sıcak kuma,
Kumdan fışkıran sütun başlarına,
Gizlenmiş yontular duydu bunu ürpererek
Yorgun, şikâyetçi
Muştulanan gün ışığından.
Duyuldu haber yeraltında çabucak,
Duyuldu ormanda, ağaçlar kuşkuyla
Baktı gelenlere, sürtünen kazmalara,
Beldeki ipe

Patara'ya gittiler işte

Neredeyse kazı başlayacak
Ne serindir oysa şu kovuklar
Kaynaşan böceklerin ortasında Roma'lı Kurt
Bebek Diyonisos'u emzirir,
Savaşçılar acelesiz tımar ederler yaralarını
Patroklos'un ok yerlerine ılık süt sürer Troya'lı gelinler
Atlar susmuştur, Hades değil burası
Destanlar yok,
Gülünç kavgaları tanrıların
Bak işte Zeus, keçi kemikleriyle koyun koyuna
Hiçbir şey yapmazmış gibi sade
Kat kat bir beynin tek hücresi

Gittiler Patara'ya
Burgular, çarklarla uyandıracaklar
Kibelenin göğsünde yatan güzelim ölüleri.

SÜRGÜN

Erdal Alova için

Çakıldan bir adanın
Unutulmuş eteklerindeyiz
Kısa kapkara saçlarla
Gidenlerin ardından ağlayarak
Yazın bittiğine
Uçmasını unutmuş
İki kuş gibi

Aylardan Kasım
Yılın uzun yarısı
Bitmeyen
Ve karla örtülü yarısı
Başına sardığı yaşlı yontucunun
Sarmaşıklar da ötmez olmuş
Sana bir avuç su getirsem
Dudaklarına
Mermerden uçsuz bucaksız omuzlarına
Mavi bir vadinin duvarlarına
Sana
Senin için
Sevgilim, Yunanlım benim

Sürgün
Zorlandığımız bu şehirdeyiz işte
Gülmek bize zor geliyor — gidip ölsek
Bir yerlerde
Nerde?

İMZASIZ EL YAZILARI

Engin'e

İMZASIZ EL YAZILARI

I

Yum gözünü otobüsün birinde
Sarsılan gece
Boş plastik koltuklar
Aşınmış pürüzlü tutak demirleri
Başını daya gözünü yum
Sapsarı bir ışık
Beynin derin dalgınlığında yorgun bir günün
Yürü uzun koridorlarında sallanarak
Gir uykunun dönencesine

II

Güneşin altında yapılan işleri gördüm
Bahar geldikçe parlayan su
Damarda pıhtı
Gözpınarlarında tuz
Denizi geçerken boyun eğip
Rüzgârın masallarına karışanları gördüm.

Korkunun saçma sapan cinlerini
Sevincin cücesini
Kazıyıp ay köpüklerini gündüz gözüyle
Yalan kısraklarına yüklediklerini gördüm.

Sesin sözcüklerin güneşin
Çelik zembereğini
Aklın koltuk değnekleri, yeni biçilmiş
Taze tahta kokarlardı
Pörsük cilt ve mürekkep
Ela ceylanların sekip kaldırım boylarında
Us tazılarını uçurumlara çektiğini gördüm.

Toy gözlerim yeşil gözlerimde herkesi eğlendiren
Daracık açısıyla önemsiz günlerin
Gördüm güneşin altında yapılan işleri
Güneşin altında bana ayrılmış yeri gördüm.

III

Tanıştığın bir çocuktu
Tenine değdiğin bir çocuk
Dizkapağındaki yaralara dokunduğun
Dudaklarını yaladığın
Hırpalanmak için sana fahişe gözleriyle bakan
Elinden tutup sürüklediğin
"Ve bildiğin"
İğrenç bulduğun
Sayıklamalarını dikkatle defterine yazan
Bir çocuk
Kıyıcılığı kedi taşlayan kuş boynu kıran
Oyunlar buldun ona iğneli fıçılardan söz ettin

Gizli oyuncaklarından tattırdın
Kalemlerinle kitaplarınla ve dosyalarınla oynamasına izin
verdin
Bir gün çizdi seni gözüne ayna tuttu
Bağışlayandın
Bir çocuk hoşgörü
Ve sevgi somunundan doyasıya
Yemeli diyordun
Kanda dinlendirilmiş lokmalar dizdin sofraya
Gülümseyerek izledin oburluğunu
Ne gariptin oyuncak boğaz vapurlarında süzülüp erirken
ışıklarla ne gariptin
Portakal sandıkları yüklenmiş havarilerin karda ne garipti
Aldırmaz ceylanlığınla katiller arasında sekip dururken ne
gariptin
Gece sarardı birbirimize armağan ettiğimiz tümceleri
O zaman omuzları yırtık mavi yağmurluğunla savişmeye
başlardım
Bileklerimde mavi yolculuğa son verecek usturası Noel
Babanın
Kapıda pamuk sakalı ve kaşlarıyla pusuya yatardı
Benim o derelerden su içtiğimi bilmezdi
Seni de götürdüm kıyısına
Korkularımın bir bir adını söyledim
Öcülerimle ve küçük katillerimle tanıştırdım
Seni Küba'ya götürmek istedim
Gittiğim her yere seni de taşıdım
Kıskançlıkla açtım kutunu yüzünü gösterdim
Zavallı kitaplarımla dönüp yeniden kapını çaldım
Şaşarak baktık takvime
Ay... yıl... cuma diye adlandırılmış eskime birimlerine
Bitirmediğimiz hiçbir şey yok gibiydi
Konuşup bitirmediğimiz hiçbir şey yok gibiydi

IV

Şimdi saçlarımı okşuyorsun
Parmak uçlarıma ve boynuma dokunuyorsun
Dudaklarınla avuçlarınla ve kestane bakışlarınla
Çözüyorsun ilmeklerini dokuduklarımın
İplik iplik tel tel okşuyorsun
Canımı yakarak
Halkı isyana teşvik ederek
Aklın ve şehvetin fırtınasıyla
Ama bir gün değiştik diyeceksin
Gitmişsin bu sen değilsin diyeceksin
Bitmişsin bu başka bir şey diyeceksin
Duymuyorum sesini yükselt diyeceksin
Görünmüyor ne çıplaklığın diyeceksin ne giyinikliğin
Elveda sevdiğim elveda hiç anlamadığım elveda sonsuza dek
yitirdiğim...

PERDELER

İÇERDEN ÇİÇEKLER

Masmavi bir balkonun vardı
Martı kılığında konar kalkardı umutlar
Lodosta bereketli
Aklımızda hep bir başka deniz...

Savrulup serpildik işte
Tozlaştık, tohum
Sancılarla dölyatağında
Kimi asker, kimi tutsak
Sürgün...

Dostum benim, garip arkadaşım
Ne yazık bu çiçekler tanıdık
Dayak, sövgü ve şehvet, boynu burkulmuş
Eli yanmış...

Yırtılsın şu çelik saksısı, Nevrûz
Yaklaşıyor, binlerce tomurcuk
Deliren su, eriyen kar
Toprak... toprak...
Öksürüp kurtaracak bu çiçekleri çerçevelerden
Yamyam
Obur
Bu hep kanla beslenen...

YABANCI

Bir yaz akşamı lokantadan
Çekip götürdüm onu...
Anılara bak!..
Saçma sapan bir film
Bayılmaktan kurtaran buz gibi bira
Yalanlar korkular içinden
Kaçırıp kurtardığım gece
Ne uzunmuş...

Adını hatırlamadığım
Gel tut beni
Beceriksiz ellerinle
Övdüğün bacaklarınla
Kahvaltıda bakamadığım yüzünle
Reçel bulaşığı dudaklarınla
Gel dokun silinsin on iki yıl yüzümden
Silkele şu korkunç yaz gecesini...

79 ŞUBATI

Geceyarılarında
Teneke sobanın çevresinde
Nasıl sıcak yudumladığını
Çayı ve dudaklarından uçuşan
Sözlerini çocukların
Unutma
Tarih düş
De bir Şubat gecesiydi
79'un
Yine de sevinç
Hırpalanmış bir kuş gibi
Geçiyordu ara sıra
Karanlık pencereden

PERDELER

Perdeler çekiliyor
Buluştuğumuzda
Böylece dünya
Mahçup yüzünü
Gizliyor bizden
İki fincan çay
Aydınlatıyor odayı
Oda gövdelerimizi
Gövdelerimiz
Tüm gizli buluşmaları...

UYANDIKÇA

Ortalık dağınık, diplerinde kurumuş
Çay taneleriyle boş fincanlar
Tıklım tıkış kül tablaları
Sedirde oyuncaklar
Bitkin bir bebek: "Uyut beni... sahibim...
Yatır sırtüstü... gözlerim kapansın..."
Radyo susalı çok olmuş, incecik
Tüylerin içinde, uyanıyorum
İşte su, meme uçları, ter kokusu
El ele uçtuğumuz kanat sesi gizli bir kuşun
El ele daldığımız gizli kuyruk çırpıntısı
Uyanıyorsun ta dipte kabarcık
Yükseliyor çoğala genleşe suyun zarına
Yırtılan upuzun çığlık, sürtünen
Can tellerimiz öfkenin keman yayına.

AŞKIN

Yaşayamadığım bir şeysin sen, elinden tutup sokağa
çıkamadığım
Kış günü bir avuç kar süremediğim yüzüne
Otlar ve çiy damlalarıyla sevişemediğim
Kımıldatmayan bir bakış, bir söz
Tam söylenecekken açıp kapıyı
Karanlıkağzımı ışıklandıran, yakan fotoğrafları
Gümüş laledan masamda, birden leylak...
Dirhemleyen sevincimi ışıktan tartacında
Can alıp veren, su verip gönül yağmalayan
Kurnaz bakkal, hırkama göz diken

Yaşayamadığım bir şeysin sen, kokular dağıtıp
Kendine yeni adlar yakıştıran
Beynimde civa damlacığı, şehvetin sinir telleriyle
Dokuyan kazaklarımı, göz çukurlarımı aşkın
Tılsımlı gövdesiyle ovan
Yastıkta bir yumak saç
Boynu kıvrılıp ölmüş güvercin, dokunamadığım
Şeylersin sen, bitiremediğim...

ERZİNCAN 1983

Vaslına mümkün oldu yetürmek hevâ beni
İnce tülle yırtıldı yüzüm
Elimden tutuldum giyindirildim
Hasta çocuk gibi dolaştırıldım

Kandım gecikmiş kar günlerine
Uyudum uyandım donmuştu bahar
"Kiraz..." köpürdü dudağımda
Yalanmış
Yalanmış

Kesekâğıdında boğuldu kuşum
Otobüslerde... lokantalarda...

YÜZÜNE SÖYLEMEK GİBİ

Mehmet Yaşın'a

Bir yurdum var
Hem upuzak
Hem yakın

Bir evim var
Portakal bahçeleri

Bir dilim var
Gülümserken değişir

Sürgünüm... incelirim...

Bir ölüm var
N'apiim sevdirildim...

KAVAL

Koyun güdüyorlar şehrin ortasında trafik ışıklarında
Kınasız koyunlar boyalı koyunlar
Koyunlar bir çobanı güdüyor kurban bayramına

Çengeller asılıyor bıçak bileniyor dişler fırçalanıyor
Aynada kıvırcık bakışlar ılık koyun sevişmeleri yatakta
Bütün dokunmalar dönüyor okşamalara

Bir postun içinden geçenleri kim anlayabilir?

SEPETÇİLER

Sepetçiler sepet örüyor yol kenarında
İğde kokulu çocuk kirli parmaklarıyla sepet örüyor
Bakışımdan bir ilmik kaçtı saz ucuna
Bile bile örüyor, gülerek örüyor
Sardı beni sepetinin orta teline
Çivit mavisi köklerden süzüldü süzülecek
Babaanne ağzımı gözümü boyayacak
İğde kokusu hiç benden gitmeyecek
Çadırcılar oturacak pazarlığa
Gelen geçene satacaklar beni
Kirli parmaklardan ayıracaklar beni
Halimden anlayan kalmayacak
Çıtırtımı kimseler duymayacak

Nefesim bir sazın ney hali?..

İZNİK YOLUNDA

Urgan ve zincir satılan dükkânın
Yanında durduk
Fırından sıcacık
Pideler aldık
Terledik Orhangazi'de bunaldık
Hepsi göl için... göl için...

Biz de bir gün bir dükkân açtık
Kumaş sattık bulgur sattık düş sattık
Yorulduk tezgâh başında, ufaldık
Hepsi el için... el için...

Bir gün âşık olduk kim kime
Seviştik öpüldük okşandık
Tütsümüz yükseldi
Bağımız budandı
Dövüldü harman
Hepsi yel için... yel için...

Dünya belki bizim yerimiz değil
Yinelenir sözleri İsmail'in İshak'ın
Hepsi alışın... alışın...
Katılsak ne kadar isyan seline...

ZULMET-İ BEYZA

ZULMET-İ BEYZA

Hiç kimseyi tanımıyorum bu sokakta
Ayrıldım az önce arkadaşlarımdan
Bir hayalet girdi koluma
Gülümsedi alıştığım dişleriyle
Cüppe baston ve zembil
Akıp taksilerle gecenin selinde
Atıldım karartılmış Beyoğlu'na

Atıldım şimdi ağzında tek başınayım
Bırakıp gitti kolumu bir iskelet bir çocukla
Çocuk kıvırcık tüyleriyle bir denizoğlanı
Yarısı balık yarısı dua
İki dünyaya yabancı
İki dünyada yalnız
Ölüm saçlarını tarıyor her gün çapa tırnaklarıyla
Mekik bir adım önde uçuyor
Atıyor ilmekler hep parmaklarından uzak
Bitmek bilmiyor dere boyunca alaylar gülücükler
Çoktan bırakmış direnmeyi dadanmış bodrum katına
Kalorifer kazanı gürülderken döküyor pullarını
Öfke kükrüyor sırtında yeni patlayan tomurcuk
Buyruklar veriyor mavi benekli kamçısıyla

Ben yıllar önce görmüştüm bu ırmak düşlerini
Dalyan kurulmuş ben de kendi halimce balıktım
Öpülüp uyandırılırdım yosun kovuklarımda
Balık ağlar giderdim su benim okul benim
Çakıl sermişler katran köpükler içinde
Yürümez sürtünür yüzgeç duvak acır
Asfalt kıvranır soluk aldıkça

Hiç kimseyi tanımıyorum bu sokakta
Takmışlar o güzel maskelerini
Herkes ruhunu simgeleyen maskeyi takmış
Bilmeden herkesin içyüzü yürüyor kaldırımlarda
Vitrinde kendimi seyrederken elim kanatlanıp konuyor
saçlarıma
Okşa gitsin... vitrinin göğsünde derin bir uyku
Bu mankenler düş insanları
Dipte karanlık serin kovuk içimde

Şu spot dökülen kumaş ince merdiven
Yarın unutulacak
Yarın buraları yeni insanlar doldurur
Cinleri kovup açarlar dükkânları
Ölüm yokmuş hastaneler kapatılmış gibi
İşkence sözüne gündüzün yer yok
Gündüzün bankalar sağlık ve tasarruf türküleriyle meydanları
dolduracaklar
Gündüzün her şey açıklanabilir—mantık kurulur tahtına—dil
bir—aklın tek yolu var
Gündüz kahvaltı sofrası gündüz sinek kaydı traş gündüz
piknik sepeti gündüz dindirilmiş bütün çığlıklar
Sanki gölgeler uzamayacak
Sanki nifak sarmayacak bedenleri
Sanki gecenin yok fosfor bombaları
Gündüz çünkü aymazların yanına kalacak...

Işık, çocuk sevgilim yok bende topraktan tomurcuktan bir
koku
Ağzım açılıp kapanır çıt çıkarmadan
Akvaryum sahte dalgıç korkuluk yengeç
Çeperlerinde bin bir yalancı oyun
Gözüm bin bir uykunun mahmurluğunda
Kaşıksı belleği bin bir duygunun

Bu duygularla dönerdim yatağıma bitkin ve ılık
Serin kumaşa yaslardım yanık yerlerimi
Tel tel ipek sarardı sırtımı göğsümü ağızlarımı
Bir ucu uzar dudağımdan karşı ranzaya
Yarım açılmış kozalarıyla binlerce çocuk
İpek iplikler sarardı yatakhaneyi
Uykunun çığlığın düğümlerinde
Zaman örümceği kalk ziline kadar gidip gelirdi

Kalk zili kalk borusu hüzün taburları sabah sis altında
Nöbet yerinde süngületti kendini bir çocuk hıçkırarak kısa
künyesini
Plakası örtülü kamyon uçuyor hastane yolunda
Tutsakların hâki merhemle boyanmış yara yerleri
Sürüler — kıvırcık tüyleri botları çatlak tenleriyle
Sürüler — hazırlan küçük oğlum boğmak için seni
Sürüler (hatırlayın kurban bayramında nasıl sevişmiştik
El ele tutuşup acının göziçine nasıl bakmıştık)
Orda bir sal buldum
Bindim
Aklın öte yakasına geçtim pırıltılarla

Beyoğlu... dönerce... mavi yüzler... ay rozeti suyun zarında
Akıp gidiyorum... boğulmuşum... yaşıyorum
Yaşıyorum Işık çocuk sevgilim yılların biriktirdiği dudaklar
saçlar bulutlar

Yaşıyorum kıvrımlarım gözeneklerim duyargalarımla
Yaşıyorum bir an geleneksiz geleceksiz sırla gümüşle kaplı
Bodruma tıkılan dövülen haz dağıtan kilitli bir ülkeye
Kaşınan irkilen acıyan ölümlü gövde görülsün diye
Üstüne bindirilen yük kızıl kızıl ışısın diye
Gölgesi yok kimsenin gözümün perdesinde yaşıyorum
Ağıtlar bandolarla sürüklüyorlar sürüklediklerini çarmıha
dar'a kurban tahtasına
Yaşıyorum kurban bayramını sonsuz kılarak kan bel ve köpük
Yaşıyorum binlerce sevgilimle kirli ve kutsal
Yaşıyorum istemediklerini bildikçe bir kez daha
Kalorifer kazanı gürüldesin soyunuyorum pullarımdan
Gün doğdu... sokaktayım... kapanmadım... yaşıyorum
Ülke kükrüyor sırtımda... salgın... vahşet...
Yaşıyorum Işık çoğul sevgilim yarım balık yarım dua...

İÇİNDEKİLER

TARİH KÖTÜDÜR

Genç Bir Ozan 7

Tarih Kötüdür

Tarih Kötüdür 11
Dünya 13
Deniz 16
Ölüm-Dirim Günleri 19
La Esmeralda 21
Bir Mektuptan Bölümler 23

Salacak

Korkulan 29
Güvercin Kız 30
Kumsalda 31
Salacak 32
Martılar 33
Küçüksu İskelesi 34
1942 Yazı 35
Elveda Çengelköy 36

Karışık Şarkılar

Kımıltılar Düşesi 39
Barbarlar 42
Karışık Şarkılar 44

İlk Basamak
Kılıç Artıkları 57
Kapalı Göl 62
Kumrular 63
Bombalar ve Kumrular 64
Estetik 65
Açık Kapı 66
Garip Bir Savaş 67
Ölüler 69
Sürgün 71

İMZASIZ EL YAZILARI

İmzasız El Yazıları
İmzasız El Yazıları 75

Perdeler
İçerden Çiçekler 81
Yabancı 82
79 Şubatı 83
Perdeler 84
Uyandıkça 85
Aşkın 86
Erzincan 1983 87
Yüzüne Söylemek Gibi 88
Kaval 89
Sepetçiler 90
İznik Yolunda 91

Zulmet-i Beyza
Zulmet-i Beyza 95

Yayımlayan: Anadolu Yayıncılık A.Ş.
Kapak Baskı: Mas Matbaacılık Ltd.Şti. 28 5? 22
İç Baskı: Murat Ofset

Barış Pirhasan

TARİH KÖTÜDÜR
İMZASIZ EL YAZILARI

Şiir

"(...) Kendi geçmişimle de hesaplaşmak, yerimi kavramak, ya da kendime bir yer edinmek çabası. Varolma hakkını savunmak, bunun için gereken bilinç. Şiirde bu vardır. Şair neden söz ederse etsin, ses tonuyla, tavrıyla kendini bir yerlere koyar. Ben kendi payıma düpedüz serüvenimi dile getirmeyi seçtim çoğu kez. İnsanlarla aramda sırdaşlık kurduğumu hissediyorum böylece. 'Münafıklar elinden mânâ yüzünü' örtse de şiir apaçık bir şeydir. Gizlenmiş olanla uğraşır, onu gün ışığına çıkartır..."

— Barış Pirhasan

Barış Pirhasan (d. 1951) İstanbul'da doğdu. Ankara Fen Lisesi'ni bitirince Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdi. İki yıl sonra tıp öğrenimini bırakarak İstanbul'a döndü ve 1976'da Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. İlk şiirlerini 1973'de "Yeni Dergi" de yayımladı. Daha sonra "Militan" ve "Sanat Emeği" dergilerinin yazı kurullarında görev aldı. Şiir çalışmalarının yanı sıra çevirileriyle de ilgi çekti. İlk şiir kitabı **Tarih Kötüdür** adıyla 1981'de yayımlandı. Elinizdeki yapıtın birinci bölümünde **Tarih Kötüdür**'ün yeni basımı, ikinci bölümünde ise şairin son şiirleri yer almaktadır.

adam 266